

brzmienie od 2005-05-01

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania
z dnia 28 maja 1996 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 278)

Zmiany aktu:

2005-05-01	Dz.U. 2005	Nr 53	poz. 472	§ 1
2004-10-15	Dz.U. 2004	Nr 224	poz. 2274	
2002-12-12	Dz.U. 2002	Nr 197	poz. 1663	
		1996-06-02		

Na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

Rozdział 1. Przepisy ogólne

§ 1. [Formy przygotowania zawodowego]

1. Przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników, zwanych dalej "młodocianymi", może odbywać się przez:

- 1) naukę zawodu,
- 2) przyuczenie do wykonywania określonej pracy.

2. Nauka zawodu ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze wykwalifikowanego robotnika lub czeladnika i obejmuje praktyczną naukę zawodu organizowaną u pracodawcy na zasadach ustalonych w odrębnych przepisach oraz doksztalcanie teoretyczne.

3.¹ Przyuczenie do wykonywania określonej pracy ma na celu przygotowanie młodocianego do pracy w charakterze przyuczonego robotnika i może dotyczyć wybranych prac związanych z nauką zawodu, o której mowa w § 6 ust. 2 i 3.

§ 2. [Podmioty prowadzące przygotowanie zawodowe]²

1.³ Przygotowanie zawodowe młodocianych może prowadzić:

- 1) pracodawca,
- 2) osoba prowadząca zakład pracy w imieniu pracodawcy,
- 3) osoba zatrudniona u pracodawcy

- pod warunkiem posiadania kwalifikacji wymaganych od instruktorów praktycznej nauki zawodu, określonych w przepisach dotyczących praktycznej nauki zawodu.

2. Kwalifikacje, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą pracodawców, w imieniu których przygotowanie zawodowe młodocianych prowadzą uprawnieni do tego pracownicy.

§ 3. [Umowa o przygotowanie zawodowe]

Pracodawca jest obowiązany zawrzeć z młodocianym na piśmie umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, stosownie do przepisów art. 195 § 1 Kodeksu pracy.

§ 3a. [Zawiadomienie]⁴

O zawarciu umowy, o której mowa w § 3, pracodawca zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego, a w przypadku pracodawcy będącego rzemieślnikiem - również izbę rzemieślniczą właściwą ze względu na siedzibę rzemieślnika.

§ 3b. [Izba rzemieślnicza]⁵

Ilekoć w rozporządzeniu jest mowa o "izbie rzemieślniczej", należy przez to rozumieć także cech, jeżeli sprawuje on nadzór nad przebiegiem przygotowania zawodowego w rzemiośle pracowników młodocianych na podstawie upoważnienia udzielonego przez izbę rzemieślniczą, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle

¹ § 1 ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

² § 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

³ § 2 ust. 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

⁴ § 3a w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

⁵ § 3b dodany rozporządzeniem z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

(Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 979).

§ 3c. [Odesłanie]⁶

Przepisy § 1 ust. 2, § 2, 3, 5, 8-10, § 11 ust. 6, § 14 i § 15 ust. 3 odnoszące się do pracodawców stosuje się odpowiednio do pracodawców będących rzemieślnikami.

§ 4. [Zawiadomienie przedstawiciela ustawowego]⁷

W razie konieczności wypowiedzenia młodocianemu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu, pracodawca zawiadamia przedstawiciela ustawowego młodocianego lub jego opiekuna oraz szkołę, jeżeli młodociany doksztalca się w szkole, a także izbę rzemieślniczą, jeżeli pracodawcą jest rzemieślnik, w celu umożliwienia młodocianemu kontynuowania nauki zawodu w dotychczasowym lub pokrewnym zawodzie.

Rozdział 2. Nauka zawodu

§ 5. [Termin zawarcia umowy]⁸

1. Umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu zawiera pracodawca z młodocianym w terminie przyjęć kandydatów do zasadniczych szkół zawodowych.

2. Jeżeli młodociany nie doksztalca się w zasadniczej szkole zawodowej, umowa o pracę, o której mowa w ust. 1, może być zawarta w innym terminie.

§ 6. [Czas trwania nauki zawodu]⁹

1. Nauka zawodu trwa nie krócej niż 24 miesiące i nie dłużej niż 36 miesięcy, z zastrzeżeniem § 12.

2.¹⁰ Zawody, w których odbywa się nauka zawodu oraz czas jej trwania, określają przepisy dotyczące klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

3.¹¹ Nauka zawodu u pracodawców będących rzemieślnikami może odbywać się także w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła, nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy.

§ 7. [Zatrudnienie młodocianego; rodzaje prac]

Zatrudnienie młodocianego odbywającego naukę zawodu jest dopuszczalne tylko przy pracach objętych programem praktycznej nauki zawodu.

§ 8. [Obowiązki pracodawcy]¹²

Pracodawca zatrudniający młodocianego w celu nauki zawodu:

1) realizuje program nauczania dopuszczony do użytku szkolnego uwzględniający podstawę programową kształcenia w zawodzie występującym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego lub realizuje program zapewniający spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach będących podstawą przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy,

2) zapewnia, aby osoby szkolące młodocianych posiadały kwalifikacje, o których mowa w § 2 ust. 1.

§ 9. [Umowa na czas określony]¹³

Pracodawca zatrudniający w celu nauki zawodu większą liczbę młodocianych, niż wynika to z jego potrzeb, może zawierać z młodocianymi umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego na czas określony, jednak nie krótszy niż okres kształcenia określony w przepisach, o których mowa w § 6 ust. 2, lub okres kształcenia wymagany do przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika. Przepis § 8 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

⁶ § 3c dodany rozporządzeniem z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

⁷ § 4 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

⁸ § 5 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

⁹ § 6 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

¹⁰ § 6 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹¹ § 6 ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹² § 8 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.; pkt 1 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹³ § 9 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.; zmieniony rozporządzeniem z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

§ 10. [Dokształcanie teoretyczne] ¹⁴

1. Pracodawca zatrudniający młodocianych w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu:

- 1) kieruje ich na dokształcanie teoretyczne do zasadniczej szkoły zawodowej albo
- 2) kieruje ich na dokształcanie teoretyczne do ośrodka dokształcania i doskonalenia zawodowego, albo
- 3) organizuje dokształcanie teoretyczne we własnym zakresie.

2.¹⁵ W przypadku organizowania dokształcania teoretycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, pracodawca realizuje obowiązkowe zajęcia edukacyjne z zakresu teoretycznego kształcenia zawodowego wynikające z odpowiedniego programu, o których mowa w § 8 pkt 1.

3. Młodocianym zatrudnionym w celu nauki zawodu i dokształcającym się w ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego, znajdujących się w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania i miejsce pracy młodocianych, pracodawca może sfinansować koszty dojazdu i pobytu w ośrodku.

§ 11. [Egzamin]

1. Nauka zawodu młodocianego kończy się egzaminem.

2.¹⁶ Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem, dokształcający się w zasadniczej szkole zawodowej zdaje egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe bezpośrednio po uzyskaniu świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej, zgodnie z przepisami dotyczącymi warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

3.¹⁷ Młodociany zatrudniony u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem, dokształcający się w ośrodku dokształcania i doskonalenia zawodowego lub u pracodawcy zdaje egzamin kwalifikacyjny na tytuł wykwalifikowanego robotnika, zgodnie z przepisami dotyczącymi zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych.

4.¹⁸ Młodociany zatrudniony u pracodawcy będącego rzemieślnikiem zdaje egzamin kwalifikacyjny na tytuł czeladnika przeprowadzany przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych, zgodnie z przepisami dotyczącymi egzaminów kwalifikacyjnych na tytuły czeladnika i mistrza w zawodzie.

5.¹⁹ *(uchylony)*

6.²⁰ Pracodawca zatrudniający młodocianych:

- 1) pokrywa koszty przeprowadzenia egzaminów, o których mowa w ust. 2-4, zdawanych w pierwszym wyznaczonym terminie,
- 2) może pokryć koszty egzaminu poprawkowego.

7.²¹ *(uchylony)*

§ 12. [Przedłużenie trwania nauki zawodu] ²²

1. Jeżeli młodociany dokształcający się w zasadniczej szkole zawodowej nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej lub nie ukończył szkoły, pracodawca, na wniosek młodocianego, albo izba rzemieślnicza, na wniosek pracodawcy będącego rzemieślnikiem i młodocianego, może przedłużyć czas trwania nauki zawodu, nie więcej jednak niż o 12 miesięcy, w celu umożliwienia dokończenia nauki w szkole, a w innych uzasadnionych przypadkach nie więcej niż o 6 miesięcy.

2. Pracodawca, na wniosek młodocianego, a jeżeli pracodawcą jest rzemieślnik - izba rzemieślnicza, na wniosek pracodawcy będącego rzemieślnikiem i młodocianego, może wyrazić zgodę na skrócenie czasu trwania nauki zawodu,

¹⁴ § 10 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

¹⁵ § 10 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹⁶ § 11 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹⁷ § 11 ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹⁸ § 11 ust. 4 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

¹⁹ § 11 ust. 5 uchylony rozporządzeniem z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

²⁰ § 11 ust. 6 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

²¹ § 11 ust. 7 uchylony rozporządzeniem z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

²² § 12 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

nie więcej jednak niż o 12 miesięcy, jeżeli młodociany nie dokończył w zasadniczej szkole zawodowej.

§ 13. [Osoby pełnoletnie]

Osoby, które przed ukończeniem nauki zawodu osiągnęły pełnoletność, kończą tę naukę na warunkach określonych dla młodocianych.

§ 14. [Przerwanie nauki zawodu]²³

1. W razie przerwania nauki zawodu i podjęcia jej w tym samym lub pokrewnym zawodzie u innego pracodawcy, czas odbytej poprzednio nauki zawodu wlicza się młodocianemu do okresu wymaganego do obycia przygotowania zawodowego, po sprawdzeniu stopnia opanowania zawodu, jeżeli przerwa w nauce zawodu nie trwała dłużej niż 12 miesięcy.

2. Zaliczenia praktycznej nauki zawodu dokonuje pracodawca, który przyjął młodocianego w celu dokończenia nauki zawodu, a zaliczenia przedmiotów teoretycznych - w zakresie zrealizowanym w okresie odbywania przygotowania zawodowego u poprzedniego pracodawcy - dokonuje podmiot prowadzący teoretyczne kształcenie zawodowe tego młodocianego w czasie odbywania przez niego przygotowania zawodowego u nowego pracodawcy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 dotyczą odpowiednio młodocianych, którzy rozpoczęli naukę zawodu na innej podstawie niż umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, lecz nauki tej nie ukończyli.

Rozdział 3. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy

§ 15. [Czas trwania przyuczenia do pracy]

1. Przyuczenie młodocianego do wykonywania określonej pracy może trwać od 3 do 6 miesięcy.

2.²⁴ W odniesieniu do młodocianych uczestników Ochotniczych Hufców Pracy okres ustalony w ust. 1 może być przedłużony do czasu ukończenia gimnazjum i trwać łącznie nie dłużej niż 22 miesiące.

3.²⁵ Czas trwania, zakres oraz program przyuczenia do wykonywania określonej pracy ustala pracodawca, przyjmując wybrane treści programu nauczania dopuszczonego do użytku szkolnego w zawodach występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego lub programu zapewniającego spełnienie wymagań egzaminacyjnych określonych w standardach będących podstawą przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego na tytuł czeladnika w zawodach nieujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonych w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy.

§ 16. [Egzamin]

1. Przyuczenie do wykonywania określonej pracy kończy się egzaminem sprawdzającym.

2. Młodociani zatrudnieni u pracodawców nie będących rzemieślnikami składają egzamin, o którym mowa w ust. 1, bezpośrednio u swoich pracodawców.

3. Młodociani zatrudnieni u pracodawców będących rzemieślnikami składają egzamin, o którym mowa w ust. 1, przed komisją egzaminacyjną izby rzemieślniczej, na zasadach określonych przez Związek Rzemiosła Polskiego.

§ 17. [Zaświadczenie]

1. Jeżeli wynik egzaminu jest pozytywny, pracodawca lub izba rzemieślnicza wydaje zaświadczenie stwierdzające nabycie umiejętności w wykonywaniu prac, których dotyczyło przyuczenie, oraz określające jego rodzaj, czas trwania i uzyskaną ocenę.

2. W razie negatywnego wyniku egzaminu pracodawca, a w odniesieniu do pracodawcy będącego rzemieślnikiem - izba rzemieślnicza ustala, na jaki okres należy przedłużyć przyuczenie do wykonywania określonej pracy, z tym jednak, że okres ten nie może przekroczyć 3 miesięcy.

§ 18. [Wliczanie okresu przyuczenia]

Młodocianemu, który ukończył przyuczenie do wykonywania określonej pracy z wynikiem pozytywnym i podjął naukę zawodu obejmującą zakres przyuczenia do wykonywania określonej pracy, zalicza się okres przyuczenia do okresu praktycznej nauki zawodu.

§ 18a. [Osiągnięcie pełnoletności w czasie przyuczenia]²⁶

Osoby, które przed ukończeniem przyuczenia do wykonywania określonej pracy osiągnęły pełnoletność, kończą

²³ § 14 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

²⁴ § 15 ust. 2 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 12.11.2002 r. (Dz.U. Nr 197, poz. 1663), które wchodzi w życie 12.12.2002 r.

²⁵ § 15 ust. 3 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 21.03.2005 r. (Dz.U. Nr 53, poz. 472), które wchodzi w życie 1.05.2005 r.

²⁶ § 18a dodany rozporządzeniem z dnia 5.10.2004 r. (Dz.U. Nr 224, poz. 2274), które wchodzi w życie 15.10.2004 r.

przyuczenie na warunkach określonych dla młodocianych.

Rozdział 4. Zasady wynagradzania młodocianych

§ 19. [Wynagrodzenie w okresie nauki zawodu]

1. Młodocianemu w okresie nauki zawodu przysługuje wynagrodzenie obliczane w stosunku procentowym do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale, obowiązującego od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

2. Stosunek procentowy wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) w pierwszym roku nauki - nie mniej niż 4%,
- 2) w drugim roku nauki - nie mniej niż 5%,
- 3) w trzecim roku nauki - nie mniej niż 6%.

§ 20. [Wynagrodzenie w okresie przyuczenia]

Młodocianym odbywającym przyuczenie do wykonywania określonej pracy przysługuje nie mniej niż 4% wynagrodzenia, o którym mowa w § 19 ust. 1.

Rozdział 5. Przepisy przejściowe i końcowe

§ 21. [Dotychczasowe przepisy]

Do umów o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, mają zastosowanie dotychczasowe przepisy, chyba że rozporządzenie przewiduje rozwiązania korzystniejsze dla młodocianych.

§ 22.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 maja 1995 r. w sprawie Ochotniczych Hufców Pracy (Dz.U. Nr 59, poz. 309) w § 8 w ust. 1 skreśla się pkt 1.

§ 23. [Derogacja]

Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 1989 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych w uspołecznionych zakładach pracy i ich wynagradzania (Dz.U. Nr 56, poz. 332, z 1990 r. Nr 60, poz. 346 i z 1992 r. Nr 102, poz. 519),
- 2) rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 30 grudnia 1974 r. w sprawie nauki zawodu i przyuczenia do wykonywania określonych prac przez młodocianych w rzemieślniczych zakładach pracy (Dz.U. Nr 51, poz. 335, z 1982 r. Nr 17, poz. 130, z 1988 r. Nr 32, poz. 237, z 1990 r. Nr 56, poz. 332 i z 1992 r. Nr 103, poz. 525).

§ 24. [Wejście w życie]

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2 czerwca 1996 r.